Тыднёвік Магілёўскі

Тыднёвік Магілёўскі

№ 28 (92) 21-27 ліпеня 2000 г. Кошт 50 руб.

Зьезд і выбары: погляд з правінцыі

"ТМ" працягвае апытаньне мясцовых палітычных лідэраў пра іхняе стаўленьне да маючых адбыцца Ўсебеларускага Зьезду і парлямэнцкіх выбараў. Сёньня прапануем чытачам чарговыя меркаваньні на гэты конт.

Іван Салановіч, старшыня Магілёўскага рэгіянальнага аб'яднаньня "Маладыя сацыял-дэмакраты":

– Ад нашай арганізацыі будзе афіцыйны дэлегат на Ўсебеларускім Зьезьдзе. Верагодна, гэта буду я. Увогуле ж, хачу зазначыць, што ў нашай арганізацыі ёсьць як сябры Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада), так і людзі непартыйныя, якія займаюцца грамадзкай працай. Стаўленьне партыйцаў да Зьезду, натуральна, вызначыць нашая партыя, астатніх мы не схіляем да нейкай вызначанай пазыцыі.

Што тычыцца пытаньня пра восеньскія выбары, то ў ім мы ня вызначыліся. Вядома, Кангрэс дэмакратычных сілаў прыняў жорсткае рашэньне. Але мы ня ведаем пакуль, якое ў нас будзе канчатковае стаўленьне да іх. Асабіста я мяркую, што трэба вылучаць назіральнікаў. Яны адсочаць, як выбары пройдуць. А ў дэпутаты мусяць ісьці толькі незалежныя кандыдаты, не ад партыяў.

Аляксандар Шчарбак, кіраўнік Шклоўскай раённай арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада), сябра ЦК партыі:

– Партыя на выбары ня йдзе, ня ўдзельнічае ў іх. Гэта пазыцыя апошняга зьезду партыі, пазыцыя ЦК, гэта і мая асабістая пазыцыя. Мы ня маем права здраджваць ідэі беларускай дэмакратыі, якую яскрава прадэманстраваў Кангрэс дэмакратычных сілаў у сваіх рашэньнях. Выказваньні пра нейкі ўдзел у выбарах, хто б іх не рабіў – такая ж здрада. Альбо ў крайнім выпадку, сумная памылка. Таму я лічу, што нават назіраць за выбарамі ня трэба, і мы гэтага рабіць ня будзем.

На Зьезьдзе, безумоўна, будзем. Мяркуемы Акт Незалежнасьці вельмі дарэчы прагучыць на ўвесь сьвет цяпер, калі небясьпека страты суверэнітэту яшчэ не мінула.

Валеры Сівуха, старшыня магілёўскай абласной арганізацыі Аб'яднанай Грамадзянскай Партыі, кіраўнік магілёўскай групы Беларускага Хельсінскага Камітэту:

– У Зьезьдзе за незалежнасьць будзем удзельнічаць. У складзе нашай дэлегацыі будзе 17 чалавек, з раёнаў і з Магілёва. Мы бачым Зьезд як шырокі сход, які мусіць сьцьвердзіць, абараніць ідэю беларускай незалежнасьці. Абавязкова мусім прыняць моцныя і дакладныя дакумэнты, дзе недвухсэнсоўна пакажам ня толькі рэжыму, але і ўсяму сьвету: у Беларусі ёсьць сілы, якія выступаюць за яе незалежнасьць. Адзінае, з чым мы ня згодныя, гэта з прапановамі стварыць на Ўсебеларускім Зьезьдзе нейкія новыя "надворганы". Ёсьць Кангрэс дэмакратычных сілаў, і досыць. Задача Зьезда шырэйшая і менш палітычная.

Што датычыць выбараў, то тут усё досыць проста. Рашэньні Кангрэса вядомыя. Нашая партыя, я амаль на 100% перакананы, выканае іх. А вось Беларускі Хэльсінскі Камітэт, да якога я маю дачыненьне, будзе адсочваць выбарчы працэс. Гэта ня варта разглядаць як удзел у выбарах. Гутарка ідзе пра своеасаблівы трэнінг. Будуць жа і новыя выбары, дэмакратычныя. Я перакананы ў гэтым. І тады будзе вельмі неабходна ўмела і дасканала пабудаваць сваю працу. Сёлета нашыя назіральнікі пракантралююць усе ўчасткі Магілёва і Бабруйска, а таксама значную частку менш буйных месцаў вобласьці, так што карціна будзе аб'ектыўнай. Мы, канешне, ня толькі будзем фіксаваць парушэньні. Абавязкова пра кожнае паведамім у пракуратуру, будзем дамагацца, каб тыя парушэньні выпраўляліся. Свой кантроль мы зьбіраемся арганізаваць як сіламі актывістаў АГП, так і іншых палітычных сілаў. Праўда, зь сябрамі БНФ не заўжды знаходзім паразуменьне. Некаторыя зь іх лічаць, што нават назіраньне за выбарамі ёсьць іхным прызнаньнем. А таму адмаўляюцца дапамагаць. А вось зь сябрамі іншых партыяў праблемаў няма.

Апытаньне правёў Сымон ГЛАЗШТЭЙН

ІНФАРМАЦЫЯ ДА РОЗДУМУ

Чаго каштуе прывід...

Такія ўлёткі зьявяцца напярэдадні 27 ліпеня ў многіх гарадах, пасёлках а, магчыма, і нават вёсках. Не абмініце іх сваёй увагай. Акрамя таго, што з іх можна будзе даведацца аб часе і месцы правядзеньня ў вашых гарадах і мястэчках сьвяточных акцыяў з нагоды Дня Незалежнасьці, вы даведаецеся таксама пра гістарычныя і сучасныя падзеі і факты, зьвязаныя з гэтым Днём. Цікавым выглядаюць, напрыклад, параўнаньні жыцьцёвых парамэтраў краінаў (нататку пра гэта з улёткі падаем ніжэй), якія дасягнулі рэальнай незалежнасьці, і тымі (як мы), хто задавольваецца толькі ейнай бачнасьцю.

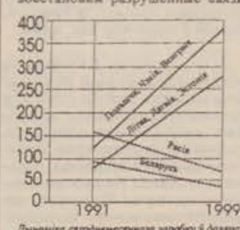
27 ліпеня –

Незалежнасць – гэта дабрабыт

Кожны чалавек імкнецца павялічыць свой дабрабыт. Бо чым больш заможны чалавек, тым больш магчымасці ён мае, тым больш незалежны ён ад розных нягодаў лёсу. Людзі таксама адчуваюць, што незалежнасць краіны – галоўная ўмова дабрабыту ўсіх яе жыхароў.

Нагадаем некалькі фактаў. Беларусь стала поўнасцю незалежнай у 1991 годзе адначасова з суседзямі. Аднак Беларусь, у адрозненне ад Польшчы, Чэхіі, краін Балтыі, не стала развівацца як еўрапейская краіна. Пад лозунгамі "восстановим разрушенные связи" падпарадкаваныя Маскве ўлады сталі "інтэграваць" Беларусь з беднай і адсталай Расеяй.

Дынаміка сярэднемесячнага заробку ў доларах

Як змяніўся дабрабыт нашых грамадзян у выніку павароту ў мінулае?

Сярэднямесячны заробак жыхароў Беларусі, Польшчы, Чэхіі, Летувы, Латвіі, Эстоніі быў у 1991 годзе прыкладна аднолькавым (каля 100$). У 1999 годзе заробак жыхароў Прыбалтыйскіх краін стаў 250-300 $, а жыхароў Польшчы і Чэхіі – 350-400 $. У той жа час сярэдні заробак у Расеі знізіўся да 65-70 $, а ў беларусаў – да 30-40 $.

Дабрабыт людзей таксама залежыць ад тэмпаў інфляцыі. Патлумачым: інфляцыя – гэта спосаб, з дапамогай якога дзяржава праз друкаванне грошай улазіць у нашыя кішэні. У 1999 годзе інфляцыя ў Польшчы склала 7%, у Чэхіі - 2%, у Летуве - 1%, у Эстоніі - 4%, у Латвіі - 2%. У Расеі ў 1999 годзе інфляцыя склала 90%, а ў Беларусі – аж 350%.

Ці патрэбны яшчэ якія-небудзь каментарыі да гэтага?

Вінаваты пэрыяд станаўленьня?..

Каардынацыйнай радзе нядаўна паўстаўшага грамадзка-палітычнага аб'яднаньня дэмакратычнага кірунку "Магілёўская альтэрнатыва" (МА) на мінулым тыдні не ўдалося дамовіцца па шэрагу бягучых пытаньняў сваёй працы. На гэтай падставе "Кола сяброў" прыняло рашэньне аб пераходзе ў статус назіральніка, паколькі спробы "палітычнага ўціску" на грамадзкія суполкі, што праявіліся ў МА, недапушчальныя.

Прысутны на нарадзе старшыня рэспубліканскага руху "Рэгіянальная Беларусь", у якое ўваходзіць МА, вядомы гарадзенскі, а цяпер і беларускі палітык Сямён Домаш выказаў занепакоенасьць сытуацыяй, асабліва цяпер, напярэдадні маючага хутка адбыцца Ўсебеларускага Зьезду, і ў сьвятле абвешчаных дэмакратамі адносінаў да выбараў "у парлямэнт". Нескаардынаванасьць, адсутнасьць згоды, спроба адных падначальваць сабе астатніх можа прынесьці грамадзкаму разьвіцьцю значны ўрон, як гэта ўжо здаралася ў беларускай найноўшай гісторыі.

Сямён Домаш, зьязджаючы з нашага гораду, зазначыў для нашага карэспандэнта, што тое, што адбылося ў Магілёве, магчыма варта патлумачыць пэрыядам станаўленьня, у якім знаходзіцца гэтая новая дэмакратычная структура.

Так, падкрэсьліў С.Домаш, хацелася б думаць.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па пытаньнях палітыкі

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Магілёўскія будаўнікі ўсяго толькі на трэць выконваюць заплянаваныя аб'ёмы. На нарадзе ў гарвыканкаме адказныя за будаўніцтва асобы сьцьвярджалі, што плян у 140 тыс. кв. мэтраў жыльля хутчэй за ўсё будзе правалены. Усе сыйшліся на тым, што грошай не хапае. Мясцовая "вэртыкаль" прыняла рашэньне аб утварэньні адмысловага будаўнічага фонду, куды ўсе магілёўскія прадпрыемствы мусяць уносіць 1% ад прыбытку. Але мала веры, што той фонд уратуе. У прадпрыемстваў проста няма прыбыткаў.

У магілёўскіх вытворцаў рэнтабэльнасьць імкнецца да нуля. За паўгады яна зьменшылася яшчэ на 5%. А можа, яна ўжо даўно адмоўная, і толькі статыстычныя хітрыкі выводзяць віртуальны рост. Але нават афіцыйныя мітатворцы ня ўсё хаваюць. Напрыклад, лічбы, што выдае наш абластат, звычайна ніхто не супастаўляе. А гэта даволі цікава. Так, за першыя паўгады запасы тавараў на складах павялічыліся яшчэ на мільярд рублёў, на 5% узрасьлі страты працоўнага часу. А вось рэнтабэльнасць зьменшылася на тыя ж 5%. Як сказаў у прыватнай гутарцы кіраўнік аднаго зь мясцовых заводаў, "чым далей працуем, тым менш разумеем, навошта".

Вядома, што людзі зараз мусяць эканоміць на чым можна. Праўда, ня ўсюды гэта варта рабіць. Напрыклад, у грамадзкім транспарце. Гарадзкія тралейбусныя кантралёры, напрыклад, з студзеня выкрылі 3140 "зайцоў". Штрафы, спагнаныя з гэтых людзей, прынесьлі 2,5 мільёна рублёў. Добры давесак да бюджэту, але ладная страта ў сямейнай казьне. Нездарма некаторыя грамадзяне так моцна не хацелі плаціць, што грошы зь іх забіралі празь міліцыю. Нават складалі пратаколы й штрафавалі паводле артыкулаў адміністрацыйнага кодэксу.

Аказваецца, бьюцца ў нашым войску ня толькі салдаты. Бывае і з афіцэрамі тое ж. Да 10 гадоў зьняволеньня можа атрымаць маёр адной з магілёўскіх вайсковых частак. Ён зьбіў свайго камандзіра, падпалкоўніка. Як лічыць сьледзтва, афіцэр так цяжка "парушыў субардынацыю" з прычыны сваёй недысцыплінаванасьці і нежаданьня выконваць загады начальніка. Праўда, пакуль невядома, наколькі разумныя былі тыя загады. Ды й агульная сытуацыя ў войску мала спрыяе дысцыпліне.

Улады імкнуцца ўсё пракантраляваць. Калі прэзыдэнт у нас вядомы сваёй здольнасьцю разьбірацца ва ўсіх сфэрах жыцьця, то і ягоныя кантралёры, па вызначэньні, таксама спэцыялісты па любым пытаньні. Іх праверкі ў наш час – гэта як эпідэмія чумы для ахвяраў. Амаль 700 праверак яны правялі за паўгады. Парушэньні знайшлі ў 99% выпадкаў. Штрафаў панакладвалі на паўтары мільярды "новых" рублёў, 60 чалавек звольнілі, каля 1000 пакаралі ў адпаведнасьці з артыкуламі адміністрацыйнага кодэксу. Вы заўважылі станоўчыя зьмены ў нашым жыцьці? Вось і я не заўважыў. А кантралёры працягваюць працаваць.

Пабываў у вобласьці прэм'ер-міністар Ярмошын ды зьехаў. Гучных заяваў не рабіў, з пасадаў не здымаў, грошай больш за іншых начальнікаў не абяцаў. Пабываў у Быхаўскім раёне, паўздыхаў, пабачыўшы традыцыйную нашую безгаспадарлівасьць. Дый што казаць, ён і сам такі ж гаспадарчы кіраўнік, як і ўсе. Жывуць па загадах начальніка, працуюць паводле тэлефоннага права, чакаюць інструкцыяў зьверху ды дбаюць пра тое, каб месца не згубіць.

У вайсковай частцы пасёлку Вейна міліцэйскае начальства правяло вайсковы савет. Так і хочацца ўзяць апошнія два словы папярэдняга сказу ў двукосьсі. Але, хто ведае, мажліва і было аб чым раіцца камандзірам палкоў і брыгадаў МУС краіны. Камандаваў "парадам" намесьнік міністра, генэрал-маёр Жадобін. Паколькі нашая дзяржава ўжо ёсьць паліцэйскаю, можа, абмяркоўваліся магчымыя дзеяньні да будучага адпору падыходзячага да межаў NATO? Цяжка сказаць, у афіцыйных паведамленьнях нічога не канкрэтызуецца...

У магілёўскім тралейбусе-гармошцы адбылася надзвычайнае здарэньне. Ад замыканьня загарэліся драты. Кіроўцу прыйшлося шмат папацець, каб спыніць агонь. Людзям загадалі тэрмінова сыйсьці зь небясьпечнай машыны. Прычыны ж гэтай аварыі ў старасьці абсталяваньня – парку сёлета споўнілася 30 гадоў. Усе тралейбусныя дротавыя камунікацыі адпрацаваныя на 50%. Нормы дапускаюць 15%, але каб адпавядаць нормам, патрэбна ўкладаць грошы. А грошай, кажам у тысячны раз, няма.

SOS крычаць беларускія лікёра-гарэлачныя заводы: яны церпяць вялікія страты, у іх няма ніякага прыбытку, яны ўжо няздольныя набываць сыравіну, выплочваць рабочым заробкі і аддаваць дзяржаве падаткі. Не выключэньнем і славуты Клімавіцкі завод. На гэты момант выраблена на 15% меней за леташнія паказчыкі. Але й з гэтага прадалі толькі каля 70%. Дзяржава, якая свой бюджэт заўжды і ў значнай ступені папаўняла за кошт "алькагольных" пасТупленьняў, апасьля ўведзеных ёю новых нормаў і падаткаў, згубіла і гэтую, амаль валютную крыніцу. Мяркуйце самі: з 1500 рублёў (кошт гарэлкі) пасьля ўсіх выплат вытворцы застаецца 118 рублёў. А толькі сабекошт бутэлькі складае 140 рублёў. Імкненьне вырашыць фінансовыя праблемы не праз рэфармаваньне эканомікі, а праз рабаваньне вытворцаў, працяглы час дазваляла затыкаць шматлікія бюджэтныя дзіркі. Але зараз і гэта ўжо не спрацоўвае.

Да сутрэчы,
Сымон Глазштэйн.

АПОШНІЯ ЗЬВЕСТКІ Ў СПРАВЕ ДЗЬМІТРЫЯ АБАДОЎСКАГА

Калегія аблсуда вярнула справу на паўторнае слуханьне

У аўторак калегія абласнога суда пад старшынствам Уладзімера Пуцілы разгледзела касацыйную справу Дзьмітрыя Абадоўскага.

Падсудны 16 дзён трымаў галадоўку. Ён абраў такую скрайнюю форму пратэсту супраць несправядлівасьці, што праявілася падчас сьледзтва і суда. *("ТМ" сачыў за разьвіцьцём справы ды падрабязна пра яе паведамляў).*

Напярэдадні з просьбаю спыніць галадоўку да Дзьмітрыя зьвярнуліся вядомыя ў Беларусі праваабаронцы. Аднак, паводле словаў бацькі, Сяргея Абадоўскага, які выступае ў справе сына абаронцам, хлопец у сваім чаканьні касацыйнага разгляду справы дайшоў мяжы і меўся пайсьці нават на сухую галадоўку.

Абласная калегія пасьля знаёмства з матэрыяламі справы выслухала аргумэнты бакоў. Як і ў судзе першай інстанцыі, абарона настойвала на адмене абвінавачваньняў праз тое, што ў часе суда былі парушэньні, а таксама аніводзін з "доказаў" ня быў здабыты без парушэньня заканадаўства.

Акрамя бацькі, у судзе браў удзел грамадзкі абаронца Аляксандар Александровіч, які прадстаўляў Магілёўскі праваабарончы цэнтар. Між іншым, яшчэ на першым паседжаньні суда пра сваё жаданьне ўзяць удзел у ім выказвалі прадстаўнікі шасьці грамадзкіх аб'яднаньняў. Зь іх быў дапушчаны толькі адзін – ад клюба безпрацоўных "Пошук". Грамадзкі абаронца паспрабаваў у сваім выступе засярodзіцца на маральным баку гэтай гучнай справы. Аднак судзьдзя перапыніў яго.

Прадстаўнік пракуратуры прапанаваў накіраваць справу на перагляд у той жа суд, але іншаму складу суда. І судовая калегія пасьля перапынку агучыла вырок калегіі, які быў амаль што ідэнтычным пракурорскай прапанове. Справа такім чынам накіраваная на перагляд.

Карэспандэнт "Тыднёвіка" па выхадзе з залі калегіі аблсуда запытаў Сяргея Абадоўскага пра ягоныя адчуваньні. Вось што ён адказаў:

– Я адчуваю, што мы на правільным шляху. У мяне зьявілася надзея, што справядлівасьць возьме верх і разгляд справы новым складам суда прывядзе да вызваленьня сына. Я ўдзячны ўсім сябрам і калегам, што падтрымоўваюць нас.

Валадар ЦУРПАНАЎ

Ад рэдакцыі. "ТМ" зычыць мужнасьці і трываласьці Дзьмітрыю Абадоўскаму й ягонай сям'і.

Удзячнасьць за падтрымку

Рэдакцыя "ТМ" атрымала копію ліста Дзьмітрыя Абадоўскага да вядомых беларускіх праваабаронцаў, у якім ён, у 16-ты дзень галадоўкі, выказвае ім словы ўдзячнасьці за ўвагу да ягонае справы. Таксама цяпер хлопец задумваецца над тым, каб спыніць галадоўку пратэсту.

Правозащитникам:
В. Стремковской
А. Беляцкому
О. Волчку
С. Мартовской
В. Щукину
Б. Звозскову

Ободовского Д.С., узника
УЖ 15/ст-4 г. Могилева

Уважаемые друзья!

Позвольте именно так Вас называть, потому что в очень трудный для меня момент Вы оказались рядом и поддержали меня в борьбе с тем бесправием, которое власти развязали против меня и моей семьи.

Благодаря Вашему участию моя голодовка не осталась без внимания: ч/ прокуратурой начато расследование законности обвинения против меня, а также на 18 июля назначено кассационное рассмотрение моих жалоб. Кроме того, мое дело взято на контроль КНГ ОБСЕ в Беларуси.

Ваше письмо ко мне заставило меня серьезно задуматься о прекращении голодовки.

Очень признателен Вам за внимание ко мне.

С искренним уважением к Вам:
Дмитрий Ободовский
15.07.2000г, 16-й день голодовки

Днямі споўнілася 50 год Сяргею АБАДОЎСКАМУ

За два апошнія дзесяцігодзьдзі Сяргей зьведаў столькі падзеяў, узрушэньняў, перамогаў і паразаў, якіх хапіла б на некалькі паўнавартасных жыцьцяў.

Ён стаў вядомым напрыканцы 80-х, калі першая хваля дэмакратычных узрушэньняў выштурхнула яго ў актывісты рабочага руху. Ён па-быў функцыянэрам Свабодных прафсаюзаў, дэмакратычным палітыкам, грамадзкім дзеячом. І нарэшце стаўся тым, кім ёсьць сёньня: праваабаронцам. У адзіночку і зь сябрамі кансультуе пакрыўджаных уладай, бегае разам зь імі па міліцыях і судах, альбо нават замест іх. Ён упарта і стойка змагаецца за справядлівасьць, сумленнасьць і законнасьць. Гэтыя паняцьці ня маюць апірышча ні ў грамадзтве нашым, ні ў дзяржаве. Беларускія жахлівыя парадкі могуць абваліцца ў адзін момант, а могуць пратрымацца яшчэ доўгія гады. Таму застаецца толькі пажадаць Сяргею духовае й фізычнае моцы й вытрымкі на наступныя яшчэ, як мінімум, 50 гадоў...

Зь юбілеем, Сяргей!

Рэдакцыя "Тыднёвіка Магілёўскага"

ВЫБАРЫ – 2000. КАНЦЭПЦЫЯ. ЗЬМЕСТ. ПРАКТЫКА

Абяцаньні і рэальнасьць

***АД РЭДАКЦЫІ.** Незалежна ад стаўленьня нашых чытачоў да маючых адбыцца выбараў дэпутатаў Палаты Нацыянальнага сходу, якія А.Лукашэнка прызначыў на 15 кастрычніка, "ТМ" распачынае зь сёньняшняга нумару друкаваньне шэрагу асьветных, аналітычных і канцэптуальных артыкулаў, прысьвечаных выбарам. Яны маюць на мэце знаёмства чытачоў зь некаторымі аспэктамі як нашай, канкрэтнай выбарчай кампаніі, так і выбараў увогуле – выбараў як асноватворнага фрагмэнту таго парадку жыцьця, які называецца дэмакратыяй. Для нас свае артыкулы рыхтуюць вядомыя палітолягі, навукоўцы, юрысты – як айчынныя, так і замежныя.*

Рубрыку адчыняе артыкул замежнага спэцыяліста, добра вядомага ў нашай краіне любому грамадзка-актыўнаму чалавеку. Ягоны погляд на нашыя праблемы можна назваць позіркам звонку, а можна – позіркам знутры, бо некалькі апошніх гадоў гэты эўрапейскі палітык, па волі службовага прызначэньня, жыве нашымі праблемамі. Яму – першае слова.

Усе краіны, што ўтварыліся ў выніку распаду Савецкага Саюзу, зрабілі выбар, як вядома, на карысьць прэзыдэнцкай структуры сваіх дзяржаваў, у выніку чаго выканаўчая ўлада паўсюль мае значную перавагу перад заканадаўчай. У выпадку нязгоды з заканадаўчай уладаю ці ў выпадку адсутнасьці "партыяў бальшыні" у парлямэнцкіх інстытуцыях, прэзыдэнцкая ўлада бярэ на сябе практычна ўсе функцыі. Новым дэмакратычным партыям, якія такому спрошчанаму разуменьню прэзыдэнцкіх функцыяў процістаяць, цяжка ўсталёўваць свае структуры і фармаваць адзіную пазыцыю дзеля вырашэньня найбольш вострых праблемаў грамадзтва. Менавіта такая сытуацыя склалася ў Беларусі з-за канстытуцыйнага канфлікту, што ўзьнік у сувязі з супярэчлівым рэфэрэндумам у лістападзе 1996-га па пытаньню зьменаў у Канстытуцыі 1994 году. Прэзыдэнт Лукашэнка аб'явіў, што вынікі рэфэрэндуму зьяўляюцца абавязковымі, скасаваў Вярхоўны Савет 13-га скліканьня, аднак зь ягонага ж складу прызначыў 110 чалавек у новастворaную Палату прадстаўнікоў двухпалатнага парлямэнту – Нацыянальнага сходу.

Як вядома, на 15 кастрычніка прызначаныя парлямэнцкія выбары, на якіх палітычныя партыі, у прыватнасьці, тыя, чые праграмы заснаваныя на Канстытуцыі 1994 году, маглі б мець надзвычайныя шанцы, але толькі пры ўмове, што будуць дасягнутыя значныя палапшэньні выбарчай сыстэмы й выкананыя рамкавыя ўмовы паміж уладай і апазыцыяй па вядомых прынцыповых пытаньнях. Прырода, зьмест выбараў павінны быць такімі, каб яны маглі стаць сродкам вырашэньня канстытуцыйнага спрэчак 1996 году. (Ініцыяваць і садзейнічаць дыялёгу паміж процілеглымі бакамі – адна з задачаў Кансультацыйна-назіральнай групы (КНГ) АБСЭ, якая была ўтвораная ў 1997 годзе з мэтаю аказаньня дапамогі ў разьвіцьці дэмакратычных інстытуцыяў і для назіраньня за выкананьнем краінай ейных міжнародных абавязкаў у галіне правоў чалавека). Пакуль эўрапейская супольнасьць ня вызначылася адносна свайго назіральнага ўдзелу у беларускіх выбарах, што можа стаць адной з прычынаў іх міжнароднага непрызнаньня.

Чаму? Вядомыя 4 умовы, пра якія гаворка вядзецца практычна не першы год на адпаведных міжнародных сустрэчах, канфэрэнцыях і паседжаньнях (Менск, Санкт-Пецярбург, Вена, Лісабон, Стамбул, Бухарэст), пакуль уладай ня выкананыя. Гэтыя чатыры важкія крытэры, дазволю сабе нагадаць, уключаюць:

– празрыстасьць выбарчага працэсу, сяброўства давераных асобаў палітычных партыяў у Цэнтральнай выбарчай камісіі й ніжэйстаячых камісіях, а таксама атрыманьне належным чынам засьведчаных дакумэнтаў падліку галасоў і вынікаў галасаваньня;

– рэгулярны доступ палітычных партыяў да электронных СМІ;

– значныя функцыі новага парлямэнту;

– меры ўзаемнага даверу, значныя перамовы паміж урадам і апазыцыяй па канстытуцыйных разыходжаньнях і спыненьне перасьледу палітычных апанентаў у судах.

Гэтыя 4 крытэры (альбо умовы) застаюцца важнымі вехамі для прыняцьця рашэньня эўрапейскімі міжнароднымі інстытуцыямі аб удзеле ці няўдзеле міжнародных назіральнікаў у выбарах у Беларусі, як, зрэшты, у любой іншай краіне. Пры гэтым варта зазначыць, што самое міжнароднае назіраньне ня ёсьць актам прызнаньня дэмакратычнасьці характару існуючай палітычнай структуры. Аднак без такой прысутнасьці гаворку аб прызнаньні весьці ўвогуле практычна немагчыма.

Улічваючы агульную палітычную сыстэму беларускіх дзяржаўных інстытуцыяў, насёньня найбольш кідкая характарыстыка гэтай сыстэмы – гэта, канешне ж, канцэнтрацыя ўлады і кантролю над заканадаўчай, выканаўчай і судовай уладамі ў адных руках, а менавіта – у руках прэзыдэнта. Характэрна, што бюджэт прэзыдэнцкай адміністрацыі нават не выносіцца на пільны разгляд парлямэнту.

Ключавыя пытаньні для міжнароднай ацэнкі сытуацыі ў Беларусі наўпрост зьвязаныя зь перамовамі паміж урадам і апазыцыяй: асноўвай апошніх ёсьць Вярхоўны Савет 13-га скліканьня – дэмакратычна легітымны і, такім чынам, міжнародна прызнаны парлямэнцкі орган. Праз такія кантакты можна дасягнуць нацыянальнага кансэнсусу ў краіне між тымі, хто падтрымвае сапраўдныя лібэральныя і дэмакратычныя рэформы, і тымі, хто падтрымвае аўтарытарныя структуры.

Перамовы, што вяліся пры пасярэдніцтве КНГ АБСЭ, далі ўвосень 1999г. той вынік, што была дасягнутая дамова пра доступ апазыцыі да дзяржаўных СМІ. На жаль, урад у хуткім часе скасаваў гэтае пагадненьне, ня ў першы раз выклікаўшы сумненьні адносна свайго жаданьня весьці сур'ёзныя перамовы з апазыцыяй.

Відавочна, што існуюць розныя стратэгіі ўнутры ўраду і прэзыдэнцкай адміністрацыі краіны: для адной групы вырашэньнем існуючай дрэннай і маючай тэндэнцыю да пагаршэньня эканамічнай і грашовай сытуацыі можа быць толькі інтэграцыя з Расейскаю Фэдэрацыяй. Такая адназначная хада падзеяў і дзеяньняў можа быць пастаўленая пад сумнеў, калі праз парлямэнцкія, а пазьней і прэзыдэнцкія выбары на палітычную арэну Беларусі прыйдуць апаненты падобнай стратэгіі. Іншая школа думкі, якая таксама мае прыхільнікаў унутры афіцыйных структураў краіны, мае на мэце сбалянсаваць адносіны як з РФ, так і з ЭўраЗьвязам, і такім чынам гэтая група намагаецца інцыяваць хаця б абмежаваныя дэмакратычныя рэформы дзеля таго, каб пашырыць палітычную базу ўрадавай палітыкі ў краіне і спыніць сутыкненьні паміж Беларусьсю і ЭўраЗьвязам, а таксама – Саветам Эўропы, Парлямэнцкай Асамблеяй АБСЭ, ЗША і Канадай. Справядлівыя і дэмакратычныя ўмовы маючых адбыцца выбараў маглі б стварыць, на нашую думку, падмурак для дасягненьня гэтай вартаснай для інтарэсаў народа мэты. Вяртаньне ў Беларусь значнай палітычнай прысутнасьці краінаў-сяброў ЭўраЗьвязу, ягоных структураў і праграмаў, а таксама павялічэньне эканамічнага супрацоўніцтва праз прамыя інвэстыцыі Захаду ў Беларусь магло б вельмі ўзмацніць шанцы на прасоўваньне ў краіне дэмакратычных і лібэральных рэформаў.

Аднак першапачатковыя рэформы, зразумела, павінны быць скіраванымі на тое, каб выключыць магчымасьць маніпуляцыяў і фальсыфікацыяў падчас выбараў, забясьпечыць парлямэнт значнымі паўнамоцтвамі, устанавіць клімат грамадзкага даверу. Усяго гэтага можна дасягнуць у выніку адпаведных дзеяньняў з боку ўраду. Відавочна, што крымінальны перасьлед палітычных апанэнтаў (былога прэм'ер-міністра М.Чыгіра, палітычных лідэраў М.Статкевіча і В.Шчукіна) ёсьць непрымальным і неэфэктыўным прыёмам з боку ўладаў падчас праведзеньня грамадзкага дыялёгу ў краіне.

Палітычная апазыцыя прайшла доўгі шлях, перш чым прыняць погляд і стратэгію міжнароднай супольнасьці, што прадстаўленая ў Беларусі ў першую чаргу Кансультацыйна-назіральнай групай АБСЭ, рэгулярнымі візітамі Парлямэнцкай тройкі эўрапейскіх інстытуцыяў і, у прыватнасьці, Адрыяна Севярына – Старшыні Рабочай групы па Беларусі Парлямэнцкай асамблеі АБСЭ.

Першапачаткова лічылася магчымым дасягнуць пагадненьня з прэзыдэнтам аб вяртаньні да Канстытуцыі 1994г. Тым ня менш, выкарыстаныя ў 97-м годзе дзеля гэтай мэты намаганьні міжнародных пасярэднікаў былі беспасьпяховымі, што прывяло да ўвядзеньня на адрас Беларусі значных палітычных і эканамічных санкцыяў. Яшчэ адна беспасьпяховая стратэгія была распрацаваная ў Беларусі самою апазыцыяй, калі краіне было прапанавана правядзеньне альтэрнатыўных прэзыдэнцкіх выбараў, пасьля якіх меркавалася дамагацца міжнароднай падтрымкі іхных вынікаў. Ніводзін з гэтых захадаў, як ужо адзначалася, плёну ня даў. У выніку тая тупіковая сытуацыя, якая склалася паміж двума антаганістычнымі сіламі, захавалася. Сёньня выйсьце з гэтага тупіку магчымае ці толькі праз ужываньне сілы, ці праз шлях перамоваў, якія грунтуюцца на агульных мэтах і задачах – правядзеньні свабодных і справядлівых парлямэнцкіх і прэзыдэнцкіх выбараў, адпаведна ўвосень бягучага і ўвосень наступнага году. Такая хада думак, такая стратэгія дамінуюць сярод апазыцыі, у міжнародных структурах, хоць і пастаянна ставіцца пад сумнеў з-за нявызначанасьці намераў ураду і Лукашэнкі.

...Як было шырока абвешчана, Кангрэс дэмакратычных сілаў Беларусі прыняў Рэзалюцыю, якая ставіць удзел гэтых сілаў у выбарах у залежнасьць ад выкананьня ўсё тых жа 4-х умоваў. Час пакажа, які з унутрыпалітычных бакоў пераможа – прыхільнікі няўдзелу ў парлямэнцкіх выбарах з прынцыповых прычынаў (якія, аднак, гатовыя ўдзельнічаць у прэзыдэнцкіх выбарах у 2001г.), ці прагматыкі, якія прымуць рашэньне аб удзеле ў выбарах у залежнасьці ад таго, наколькі будуць выкананыя ўмовы забесьпячэньня іх дэмакратычнасьці і адкрытасьці. У гэтай сувязі праходзяць шырокія дыскусіі з мэтаю фармаваньня альянсаў ці ня ў кожнай акрузе. А 29 ліпеня, як вядома, адбудзецца Ўсебеларускі Зьезд, каб мабілізаваць – на беспартыйнай аснове – народную падтрымку незалежнасьці ў краіне, якая, падобна на тое, цяпер знаходзіцца пад пагрозаю ў выніку падпісаньня Саюзнае дамовы паміж Расейскаю Фэдэрацыяй і Беларусьсю. Форум можа перарасьці ў платформу для кандыдатаў на наступных прэзыдэнцкіх выбарах.

Дасёньня ў краіне не адбылося нейкага грамадзкага абмеркаваньня аб нацыянальным ці міжнародным значэньні свабодных і справядлівых выбараў. Калі б адпаведныя ўмовы і прымальная празрыстасьць выбарчага працэсу, уключна з найшырэйшымі сеткамі грамадзкага і міжнароднага назіраньня, былі б створаныя, тады кандыдаты маглі б распачаць палітычнае спаборніцтва за давер выбаршчыкаў. У гэтай сувязі ня будзе лішнім нагадаць, што апазыцыйныя палітычныя партыі, якія ўваходзяць у Каардынацыйную Раду Кангрэсу, атрымалі каля 50% галасоў падчас апошніх парлямэнцкіх выбараў 1995/96г.г. Калі б падобнае паўтарылася ў ходзе маючых адбыцца парлямэнцкіх выбараў, нават – калі б гэтыя партыі не атрымалі б адпаведнай колькасьці месцаў у парлямэнце, – такі вынік зьявіўся б дакладным палітычным сыгналам пра насьпеласьць і неабходнасьць праведзеньня беларускім урадам больш збалансаванай зьнешняй і ўнутранай палітыкі, забесьпячэньня большай дэмакратыі. Такі вынік яўна пераважыў бы той стрымліваючы фактар, якім кіруюцца цяпер некаторыя партыі і міжнародныя структуры, а менавіта – перасьцярогай на той конт, што Лукашэнка і ягоны рэжым могуць у выніку выбараў атрымаць страчаную легітымнасьць. Выбарчая кампанія, заснаваная на стратэгіі дасягненьня пэўных дэмакратычных вынікаў, надала б самую пільную ўвагу завяўе колькасьці галасоў на карысьць агульнага дэмакратычнага блёку, а не спаборніцтву паміж канкрэтнымі палітычнымі групоўкамі і партыямі (хаця колькасьць парлямэнцкіх месцаў, заваяваных імі ў ходзе выбараў, была б, зразумела, важнай для фармаваньня будучай палітычнай сытуацыі ў краіне).

Парлямэнцкая тройка, якая была прадстаўленая ў часе свайго апошняга візіту ў краіну Эўрапарлямэнтам і Парлямэнцкай асамблеяй АБСЭ, праінфармавала ў Заключнай заяве для прэсы пра тое, што ва ўмовах, якія склаліся, Парлямэнцкая тройка не змагла б рэкамэндаваць накіраваньне ў Беларусь міжнародных выбарчых назіральнікаў. Яшчэ шмат што павінна быць зробленым, каб задаволіць мінімальным патрабаваньні для правядзеньня свабодных і дэмакратычных выбараў у краіне. Рэальнае ажыцьцяўленьне дамоўленасьцяў (як унутраных, так і міжнародных) будзе зьяўляцца вызначальным фактарам адносна палітычнай і эканамічнай арыентацыі ўраду Беларусі на міжнароднай арэне.

Ханс-Георг ВІК, Амбасадар, кіраўнік КНГ АБСЭ ў Беларусі

КРЫТЫЧНЫ ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ

Вітаю паважаную рэдакцыю "Тыднёвіка Магілёўскага"!!!

Піша вам пастаянны чытач. Адразу ж прашу прабачэньня за тое, што пішу на расейскай мове (зразумела, што мы зрабілі пераклад са згоды аўтара – "ТМ"). А напісаць ліст прымусіў мяне артыкул, а больш дакладна – зацемка А.Шчарбака ў №27 "З Шклову". Паважаны Аляксандар, нельга ж так зьдзеквацца з Шклова толькі таму, што там нарадзіўся "бацька" (тут аўтар памыляецца – "ТМ"). Пры чым жа тут простыя грамадзяне! "Сумна сьвяткавалася Купальле..." Чыстае трызьненьне! Я сам жыву ў Магілёве, але ва "усходняй сталіцы" бываю часта, таму, што мерапрыемствы ў Шклове заўсёды адбываюцца вельмі цікавымі. Не было выключэньнем і гэтае Купальле. І канцэрт, што наладзілі актывісты з РДК, па меркаваньні шматлікіх гледачоў, безумоўна ўдаўся. Больш таго, Шклоў быў адзіным раённым цэнтрам у вобласьці, дзе Купальская ноч прайшла без асаблівых эксцэсаў. Гараджане паводзілі сябе дастаткова карэктна. А што тычыцца таго, што "пілі", то, па-першае – сьвята, а па-другое – гэта рабіла меншасьць, як яно часьцей за ўсё і бывае. А што да непрыезду артыстаў бел. эстрады, дык памятайце, паважаны Аляксандар, пра "Славянскі базар", які ў гэтыя ж дні праходзіў у Віцебску. Вось жа не высмоктвайце з пальца тыя факты, якіх на самой справе не існуе ў прыродзе. Бо народ за ўладу ніколі яшчэ не адказваў і ня будзе, прынамсі, у нас у Беларусі.

З павагаю, Яўген ЗАДЗІРАН, кіраўнік прэс-цэнтру Шклоўскага РК ГА БСМ, ваш пастаянны чытач

P.S. Наўрад ці мой ліст будзе апублікаваны, аднак надалей спадзяюся на аб'ектыўнае асьвятленьне падзеяў з Шклоўшчыны. У якасьці прыкладу прапаную зацемку аб прайшоўшай днямі ў вёсцы Уланава Шклоўскага раёну адкрытай моладзевай спартакіядзе, арганізатарам якой быў Шклоўскі РК ГА БСМ:

"З 14 па 16 ліпеня, у найцяжэйшых умовах надвор'я, у вёсцы Уланава Шклоўскага раёну прайшла раённая моладзевая спартакіяда, у якой узялі ўдзел 10 камандаў, якія спаборнічалі ў валейболе, перацягваньні канату, камбінаванай эстафэце з перашкодамі ды інш. "Разьначкай" спартакіяды сталіся конкурсы на лепшы быт і нацыянальную страву.

А агульную перамогу ў зьвышупартай барацьбе адсьвяткавала каманда Шклоўскага райкама Беларускага Саюзу Моладзі (кіраўн. – Барысава Галіна)".

Праграма тэлебачаньня з 24 па 30 ліпеня

•• Понедельник, 24 июля ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 ,19.00, 0.20 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Здоровье.
10.15 Мультфильмы.
10.35 Теленавигатор.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Судьба человека».
12.25 Музыкальный салон.
14.26 Док. фильм.
15.11 «Четыре танкиста и собака». Телесериал.
16.05 «А музыка звучит...»
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 Столица.
17.40 Док. фильм.
18.00 «Сити».
18.44 МСН.
19.20 Политические диалоги.
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
22.25 Худ. фильм «Криминальный квартет».
23.50 Третий тайм.
0.30 Криминальная хроника.

ОРТ

13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 22.25 Новости.
14.20 Мультсериал.
14.40 Звездный час.
15.10 ..До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Банка комиксов.
18.05 Детектив «Тайна записной книжки».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 От создателя «Секретных материалов».
21.40 Взгляд.
22.40 Дневник Московского кинофестиваля.
22.50 «Майк Хаммер: Блудная дочь».
23.50 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 «Приключения капитана Пронина». Мультсериал.
8.45 Мультсериал.
9.10 Комедия «Соблазнитель».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 Премьера программы «Как потратить миллион».
19.45 «Дикий ангел».
21.35 «Следствие ведут знатоки».
23.00 Ринг-2000.
0.05 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.30 Криминал. «Чистосердечное признание».
14.00 «Голубое дерево».
15.30 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.35 Комедия «Живет такой парень».
20.20 Совершенно секретно.
21.45 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Кукла с миллионами». Худ. фильм.
12.45 Док. фильмы.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Благодарен судьбе. «Родом из МХАТа».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.30 Концерт оркестра русских народных инструментов.

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Видеодром.
14.00 «Скарбы.3 гісторыі вёсак».- Веска Горы Горацкі раён.
14.15 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 Астро-дайджест.
8.10 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.20 «Падение». Боевик.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Туман Атлантиды». Док. сериал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Ольга и Константин». Худ.-фильм.
22.05 Астро-дайджест.
22.10 «Конфессии: два лица зла».- Детектив.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 «Приятель покойника». Худ. фильм.
10.20 «Все в сад».
11.05 «Катастрофы недели».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз. антракт.
18.45 «К.Малевич».
19.10 Мультфильм.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 «Барракуда». Худ. фильм.
23.00 Спортивная программа.

•• Вторник, 25 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00,19.00, 23.55 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.10 Политические диалоги.
8.45 Письменный экзамен по белорусскому(русскому) языку и литературе в высших учебных заведениях.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Минск на рубеже эпох. Огненные команды».
9.35 Мультфильм.
9.45 «На волне взаимопонимания».
10.30 Бездельник.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
12.25 Третий тайм.
14.25 Туробъектив.
14.45 Док. фильм. «День над лесом».
15.10 «Четыре танкиста и собака».
16.03 Док. фильм. «Миллениум — на стыке двух тысячелетий».
17.15 «Песни Розенбаума».
18.00 «Сити».
18.44 МСН.
19.20 «Наша служба — МЧС».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Худ.фильм «Сказ о том, как царь Петр арапа женил».
23.25 Музыка без границ.
0.05 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.40 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.25 Здоровье.
9.55 «Чтобы помнили..»
10.35 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Царь горы.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 «Каламбур».
18.00 Прикл. фильм «Опасные гастроли».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 «Всенародный Володя».
21.30 Песни В. Высоцкого.
22.55 Дневник Московского кинофестиваля.
23.05 Док. детектив. «Свой или враг?».
23.35 «Служба новостей».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 Мультсериал.
8.45 Мультсериал.
9.10 Комедия «Соблазнитель».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 «Как потратить миллион».
19.45 «Дикий ангел».
21.40 Премьера док. фильма о В.Высоцком.
22.05 «20 лет без Высоцкого».
23.55 «К-2» представляет программу «Фрак народа».
0.50 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
9.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Репетиция спектакля «Владимир Высоцкий в Театре на Таганке».
13.30 «Я и моя собака».
14.00 «Голубое дерево».
15.30 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 «Глас народа».
20.20 «Один день».
21.45 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Классика американского немого кино. «Жанна-женщина». Худ. фильм.
13.05 В.Шукшин. «Миль пардон, мадам».
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Благодарен судьбе. «Профессия и ремесло».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.40 Фестиваль детского творчества «Надежда».

НА КАНАЛЕ БТ

13.15 Тяжелый день.
13.35 «Мелодии души. Константин Москович».
14.05 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
9.00 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.25 «Конфессии:два лица зла». Детектив.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Путешественники во времени». Док.сериал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Барьер высоты». Боевик.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Музыкальная программа».
8.10 Комедия «Свадьба гробовщика».
10.00 Сериал «Воспоминания Шерлока Холмса».
11.00 «Морская полиция».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж» Телесериал.
19.25 «Поздравления».
21.00 «Фантастические существа. Оборотни». Док.фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 Боевик. «Сокрушитель».
23.10 Спортивная программа.

•• Среда, 26 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00,19.00, 23.35 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 «Красная Шапочка». Миниопера Могилевского областного театра кукол.
10.00 Мультфильм.
10.36 Компьютерный полигон.
11.15 «Все мои дети».
12.00 «Наша служба — МЧС».
12.35 Док. фильм. «Сказка о городе Копысе».
13.15 Видимо-невидимо.
15.12 «Четыре танкиста и собака».
16.05 Мультфильмы.
16.35 «А музыка звучит...»
17.10 «Макаенка,9».
17.40 Хоккейная лига.
18.00 «Сити».
18.44 МСН.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Наши песни».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма «Леопард».
23.05 Королевская охота.
23.45 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.25 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Пока все дома.
9.50 Колесо истории.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал .
14.40 Зов джунглей.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 «Собачья работа».
17.45 Погода.
17.50 Комедия «Двое: я и моя тень».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 «Угол атаки».
21.40 Как это было.
22.40 Дневник Московского кинофестиваля.
22.50 «Собрание заблуждений».
23.20 «Служба новостей».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия
8.35 «Приключения капитана Пронина».
8.45 Мультсериал.
9.10 Мелодрама «Принцесса моих грез».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Королева Марго».
18.25 «Как потратить миллион».
19.45 «Дикий ангел».
21.35 «Следствие ведут знатоки».
22.35 «75 лет «Комсомольской правде».
23.35 Международные соревнования по художественной гимнастике.
0.20 Дежурная часть.
0.35 Звуковая дорожка.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
9.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Глас народа».
11.25 Сериал «Пистолет».
13.30 «Итого».
14.00 «Голубое дерево».
15.30 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Боевик «Прощения нет».
20.20 «Криминальная Россия».
21.45 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Жанна-женщина». Худ. фильм.
12.45 «Тихая музыка».
13.00 «Бездомные люди». Док. фильм.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Благодарен судьбе. «Не за деньги жили...»
14.35 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.55 «Лирика Лермонтова».

НА КАНАЛЕ БТ

14.25 Бобруйский вариант.
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.20 «Барьер высоты». Боевик.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 «Мир скорости». Тележурнал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Спорт планеты.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Комедия. «Мастера угрозы».
10.00 Сериал «Воспоминания Шерлока Холмса».
11.00 «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз. антракт.
18.40 «Путешественники во времени» Док. фильм.
19.10 Мультфильмы.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ. фильм. «Смерч».
23.10 Спортивная программа.

•• Четверг, 27 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.10 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Сельчане.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 Королевская охота.
9.45 Телевизионный Дом кино.
10.15 «Аистенок». Худ. фильм .
11.15 «Все мои дети».
12.00 «Наши песни».
12.35 Наш край.
13.10 «Отцы и дети». Худ. фильм.
14.25 «Радостная душа».
15.10 «Четыре танкиста и собака».
16.05 Мультфильм.
16.25 «Литературный экспресс Европа-2000».
17.10 Док. фильм. «Амплитуда Ренальда Кныша».
17.36 Усадьба.
18.00 «Сити».
18.44 МСН.
19.15 «Премьер-парад».
19.40 Телебарометр.
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма «Леопард».
23.20 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Смехопанорама.
9.50 Человек и закон .
10.30 «Компьютерные войны».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 «100%».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Маски-шоу.
18.00 Худ. фильм «Законный брак».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 «Угол атаки».
21.40 Процесс.
22.45 Дневник Московского кинофестиваля.
22.55 «Цивилизация».
23.25 «Служба новостей».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 «Приключения капитана Пронина».
8.45 Мультсериал.
9.10 Мелодрама «Принцесса моих грез».
10.05 «Санта-Барбара».
16.35 «Королева Марго».
18.25 «Как потратить миллион».
19.45 «Дикий ангел».
21.35 «Следствие ведут знатоки».
23.20 Чемпионат мира по панкратиону.
0.55 Дежурная часть.

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Сериал «Пистолет».
13.30 Путешествия натуралиста.
14.00 «Голубое дерево».
15.30 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.45 Худ.фильм «Чужая родня».
20.40 Профессия — репортер.
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Багдадский вор». Худ. фильм.
12.50 Гостиная Архиповой.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 «В доме у Станиславского».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.40 «Мцыри».

«МОГИЛЕВ-1»
8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
9.00 «Сейлормун сновас нами».-Мультсериал.
9.25 «Ольга и Константин». Худ.-фильм.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама». «Другая жизнь».
17.55 «Праздник в вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно…».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Старший сын». Мелодрама.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Музыкальная программа».
8.10 «Путешественники во времени» Док.фильм.
8.35 Худ. фильм. «Смерч».
10.15 Мультфильм.
11.25 Музыкальная пауза.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 «Хищники:Охотники и охота». Док.фильм.
19.20 Погода.
19.25 «Поздравления».
21.00 «Мир путешествий Анны Уокер.Австралия».
21.23 Высокая мода.
21.35 Худ.фильм «Ночной гость».
23.10 Спорт. программа.

•• Пятница, 28 июля ••

БТ
6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.30 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 Мультиклуб.
9.45 «Поем с оркестром».
10.40 Телебарометр.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Премьер-парад».
12.20 Сделано в Беларуси.
12.35 Усадьба.
13.10 «Отцы и дети». Худ. фильм.
15.10 Мультфильмы.
15.45 Регион.
16.10 «Риск-версия».
16.40 Телебарометр.
17.15 «Марсово поле».
17.35 Наш край.
18.00 «Бог с тобою, ворогиня…»
18.20 «Сити».
18.42 МСН.
19.20 «У Замковой горы».
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Твин Пикс: огонь, иди за мной». Триллер.
0.05 Бездельник.
0.40 Криминальная хроника.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.35 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 «Женские истории».
9.50 Клуб «Белый попугай».
10.30 «Компьютерные войны».
14.20 Прикл. фильм «Возвращение с Ведьминой горы».
16.00 «Вавилонская башня».
17.00 Новости.
17.30 Джентльмен-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив «Убийство в театре».
22.50 Дневник Московского кинофестиваля.
23.00 Триллер «Маска смерти».

РТР
7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
7.45 Доброе утро, Россия.
8.35 Мультфильм.
8.45 Мультсериал.
9.10 «Принцесса моих грез».
10.05 «Санта-Барбара».
16.35 «Королева Марго».
18.25 «Городок».
19.45 Боевик «Живая мишень».
21.35 Худ. фильм «Дюба-дюба».
0.00 Прикл. фильм «Последний полет».
1.35 Дежурная часть.

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 «Пистолет».
13.30 Служба спасения.
14.00 «Голубое дерево».
15.30 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Худ. фильм «Смерть среди айсбергов».
20.20 «Интересное кино».
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Крим. фильм «Роковое увлечение».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Багдадский вор». Худ. фильм.
12.55 Астор Пьяццола… Импровизации.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Благодарен судьбе.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.35 «Герой нашего времени».

НА КАНАЛЕ БТ
14.20 «Откровенно…».
14.40 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»
8.00 «Навіны раніцы».
8.10 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами».-Мультсериал.
9.15 «Старший сын». Мелодрама.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного». Телесериал.
17.45 Мультфильм.
17.55, 20.05. «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
21.00 «Только ты».
21.50 Астро-дайджест.
21.55 «Завтрашний человек». Фантастика.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Бесстрашный тигр».
10.00 «Воспоминания Шерлока Холмса».
11.00 «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз. антракт.
18.45 Сериал «Пляж».
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Мелодрама «Прогулка в облаках».
23.10 Муз. программа.

•• Суббота, 29 июля ••

БТ
7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.05 «Сфера».
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами…»
9.52 «Индаба». Телесериал.
10.20 «Все нормально, мама!»
10.50 «Одиссея команды Кухто».
11.20 Компьютерный полигон.
11.40 Вершина мира.
12.05 «Романтика моря».
12.35 Око.
12.55 «Личности XX века». Док. сериал.
13.15 «На гребне волны».
14.00 МСН.
14.15 Сделано в Беларуси.
14.30 Познай себя.
15.15 Мультфильм.
15.25 Олимп.
15.55 Ток-шоу «Будни».
16.45 Мелодрама «Вас вызывает гражданка Никанорова».
18.05 «Песню берите с собой».
19.15 КВН. «День торговли».
20.45 Премьера песни.
21.00 Панорама.
21.50 «Христофор».
22.10 Комедия «XXL».
23.45 Видимо-невидимо.

ОРТ
7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.20 Играй, гармонь любимая!
8.50 «Ералаш».
9.10 Смак.
9.30 Док. детектив. «Путь к Трианону».
10.00 «С легким паром!»
10.35 Утренняя почта.
11.05 Худ. фильм «Запретная зона».
13.15 В мире животных.
14.10 «Горец».
15.00 Седьмое чувство.
15.40 «Жизнь замечательных людей».
16.10 Угадайка.
17.10 «Женские истории».
17.45 «Люби меня».
18.45 «Ералаш».
19.00 Закрытие XXII Московского международного кинофестиваля.
20.00 Время.
20.45 Комедия «Во всем виноват посыльный».
22.15 Боевик «Время убивать».

РТР
7.00 «МЭЛ». Фильм для детей.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II».
11.35 Золотой ключ.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Мелодрама «Запретная любовь».
14.30 Док. фильм «Братишка-2000».
15.10 Планета Земля.
16.05 «Вечера в Политехническом».
17.05 Моя семья.
18.05 «Два рояля».
19.45 «Аншлаг» и К°.
20.50 Боевик «30-го уничтожить».
23.20 Триллер «Дьявол во плоти».
1.00 «Формула-1».

НТВ
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Боевик «Человек-метеор».
9.15 Криминал. «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.25 Худ. фильм «Школьный вальс».
13.10 Мультфильм.
13.35 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 Профессия — репортер.
15.50 Без рецепта.
16.20 «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство».
18.35 Детектив «Сыщик».
21.45 «Неприкасаемые».
22.45 Комедийный боевик «Остин Пауэрс, шпион».
0.30 Ток-шоу «Про это».

КУЛЬТУРА
9.05 «Аистенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 «Познакомьтесь с Джоном Доу». Худ. фильм.
12.20 Мультфильм.
12.35 Графоман.
13.00 Рассказы старого сплетника.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Тревожная кнопка». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»
15.00 «Добро пожаловать,или Посторонним вход воспрещен». Фильм — детям.
16.15, 18.30 «Праздник в вашем доме».
17.45 «Эко-Пойнт». Телесериал.
19.30 Телемагазин.
19.40 «Деревенщина в Беверли-Хиллз». Комедия.
21.10 Видеодром.
21.35 «Луна-убийца». Драма.
23.00 Астро-дайджест.
23.05 «Дрянь хорошая, дрянь плохая». Триллер.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Ренне-ром».
18.30 «Поздравления».
19.30 Фильм — детям. «101 далматинец».
21.10 Высокая мода.
21.20 Комедия со Стивом Мартином «Сержант Билко».
23.05 Муз. программа.

•• Воскресенье, 30 июля ••

БТ
7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал.
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.20 «Сегодня с вами…»
9.45 Мультиклуб.
10.15 «Индаба».
10.40 Туробъектив.
11.00 «Все нормально, мама!»
11.30 «Премьер-парад».
11.55 Арсенал.
12.20 Зорная ростань.
12.50 «На волне взаимопонимания».
13.35 «На гребне волны».
14.20 МСН.
14.35 Сельчане.
15.15 Мультфильмы.
15.55 Наши песни.
16.25 Теленавигатор.
16.45 Банка комиксов.
17.14 Худ.фильм «Бум-2».
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь».
21.30 Комедия «Автора! Автора!».
23.15 Суперобраз XXI века.
23.45 Столичный хит.
0.25 Авто-парк.

ОРТ
7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 «Дисней-клуб».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 Худ. фильм «Командир счастливой «Щуки».
13.15 Клуб путешественников.
14.10 «Горец».
15.05 Возможно все!
15.25 «Дисней-клуб».
16.20 «Серебряный шар».
17.15 «Ералаш».
17.25 Смехопанорама.
18.15 Комедия «Три плюс два».
20.00 Время.
21.00 Боевик «Конан-варвар».
23.20 Время футбола.
0.00 Фильм Ф. Феллини «Интервью».

РТР
7.00 «Виктория».
8.20 Устами младенца.
8.50 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.25 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Комедия «Ты — мне, я — тебе».
14.00 Диалоги о животных.
14.55 «Формула-1».
17.10 Комедия «Европейские каникулы придурков».
19.45 Комедия «Брюнетка за 30 копеек».
21.30 Концерт Льва Лещенко.
23.10 Боевик «Карен Маккой — это серьезно».

НТВ
7.00, 9.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
7.15 «Голубое дерево».
8.10 «Неприкасаемые».
9.20 Путешествия натуралиста.
9.50 Интересное кино.
10.25 «Полундра».
11.30 Служба спасения.
12.00 Детектив «Конец операции «Резидент».
14.40 Фитиль.
15.25 Большие родители.
15.55 Независимое расследование.
16.50 «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 «Неприкасаемые».
20.50 «Итого».
21.10 Крим. фильм «Последние дни Фрэнки «Мухи».
23.05 Худ. фильм «Да здравствует жизнь!»

КУЛЬТУРА
9.05 «Аистенок».
9.30 «Юность Бемби». Худ. фильм.
10.40 Мой цирк.
11.05 «Экспедиция «Чиж».
11.35 «Консилиум».
12.00 Михаил Рожков и его балалайка.
12.55 Док. фильмы.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Журавушка». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»
15.00 «Путешественники во времени». Док.сериал.
15.30 «Сказка о золотом петушке». Мультфильм.
16.00 «Сампо». Фильм-детям.
17.35 Стильное шоу «Фасон».
18.05 «Эко-Пойнт». Телесериал.
18.50 Телемагазин.
19.00 «Воровка». Крим. комедия.
20.40 Астро-дайджест.
20.45 «Однажды вечером». Шоу.
21.30 «Пешка». Боевик.
23.00 «Встреча с…» Группа «Моральный кодекс»

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер. «Жизнь в слове».
18.30 «Поздравления».
19.30 Мультфильм «Золушка».
20.45 Музыкальная пауза.
21.00 Высокая мода.
21.10 Худ. фильм «Дневной свет».
23.05 Музыкальная программа.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Бабруйску

Днямі ў горад зь дзелавым візытам завіталі два намесьнікі старшыні грамадзкага аб'яднаньня БНФ "Адраджэньне" спадары Алесь Бяляцкі і Анатоль Фёдараў.

Сустрэчу цікаўных гараджанаў зь імі арганізаваў старшыня мясцовай суполкі БНФ сп. Сяржук Шэндзераў. Госьці пацьвердзілі няўдзел БНФ "Адраджэньне" у выбарах на цяперашніх умовах, распавялі пра падрыхтоўку да Ўсебеларускага Зьезду, адказалі на шматлікія пытаньні.

Лета – гэта час, каб паклапаціцца аб зімовым ацяпленьні тым, хто жыве ў вёсках і ў гарадзкім прыватным сэктары.

У асноўным для ацяпленьня, як вядома, выкарыстоўваюцца дровы і брыкет. У гарпалівазбыце з дровамі праблем не прадбачыцца. А вось з брыкетам... Туголіцкае прадпрыемства павінна было паставіць для патрэбаў раёна гэтага паліва 3,5 тыс. т., а насёньня прывезла толькі 60 тон. Як будзе далей – ніхто ня ведае.

Толькі дзьве "мінімалкі" складае зараз дапамога па беспрацоўю. Да таго ж гэтая сума – максымальная.

Рэгіянальны цэнтар занятасьці можа прапанаваць людзям толькі самую некваліфікаваную працу. Шмат хто згаджаецца, бо пражыць на "дапамогу" ніяк немагчыма. А вось заманіць людзей у вёску не ўдаецца. За паўгады ўсяго 3 чалавекі пагадзіліся паехаць у вёску на заробкі. Вось такі ў калгасаў і рэйтынг, і іміджж.

На працягу гэтага месяца дарогі Бабруйскага раёна – гэта тэрыторыя праведзеньня апэрацыяў "Алькаголь" і "Матацыкліст".

Такое вось сумяшчэньне тлумачыцца проста: і тое, і другое паняцьце ўваходзяць у лік найбольш небясьпечных з пункту гледжаньня абароны дарожнага руху. Тым ня менш, ужо на другі дзень ад пачатку гэтых прафіляктычных мерапрыемстваў побач вёскі Ступяні адбылося дарожна-транспартнае здарэньне: ня здолелі раз'ехацца і сутыкнуліся два матацыклісты. Вынік – чацьвёра пацярпелых.

15 ліпеня ў Бабруйску прайшла акцыя пад назвай "Ушануем памяць продкаў", наладжаная грамадзкімі аб'яднаньнямі "Маладыя Сацыял-Дэмакраты", "Грамадзянскі Форум" і Малады Фронт.

Праходзіла яна на гарадзкіх могілках. Мэтаю была прыборка і прывядзеньне ў прылежны стан магілаў пачатку XX ст. Маладыя людзі працавалі, пакуль на напоўнілі лісьцем і гальлём усе стаячыя недалёка кантэйнэры для сьмецьця. Падчас мерапрыемства пацьвердзіліся словы, што праца яднае людзей – яшчэ больш узмацніліся сяброўскія адносіны паміж сябрамі арганізацыяў.

Тацяна РАГНЕДОВІЧ

...з Глуску

Новая зьява ў гандлёвых стасунках праявілася ў райцэнтры. Цяпер чэргі ў крамах бываюць ня толькі, каб набыць тавар, але й для таго, каб яго здаць.

Зьява назіралася, у прыватнасьці, у краме "Кулінарыя" – там, дзе ў нас гандлююць хлебам уласнай вытворчасьці. Набыты днямі хлеб трывала аддаваў пахам цеста, якое самы час ставіць на брагу. Трэба адзначыць, што "якасьць" хлеба была настолькі відавочнай, што крама бездакорна прымала тавар назад.

На тыдні ізноў найбольш пакутнымі людзьмі выглядалі ў нас тыя, каму трэба было ехаць па раёне міжгароднімі аўтобусамі. Здаецца, усе яны трывала сталі на прыкол.

Тлумачэньне адно: няма паліва. Відаць, яго назапашваюць для жніва. Тым часам для правядзеньня жніва ў раёне падрыхтавана толькі палова наяўных камбайнаў. Сам сп. Дражын пабываў у нас, каб "націснуць" на вяскоўцаў і начальства. Ён паставіў задачу падрыхтаваць усю тэхніку (102 камбайны) самае большае за тыдзень. Пры гэтым упор быў зроблены, зразумела, на "унутраныя рэзэрвы, дысцыпліну і адказнасьць". А на што ж яшчэ, калі няма магчымасьці даць запчасткі, колы, паліва, грошы. А яны патрэбныя, бо нават той камбайн, які дэманстраваўся старшыні аблвыканкама, адпрацаваў больш за 10 гадоў.

Н.БАРЫСАЎ, І.КІРЫН

...з Крычава

У самым пачатку ліпеня адбылася даўно чаканая падзея. З пасады старшыні райвыканкаму зышоў Аляксандар Сіваеў – яшчэ былы першы сакратар Крычаўскага райкама КПБ.

Зараз тав.Сіваеў будзе працаваць ужо ў аблвыканкаме – начальнікам упраўленьня па кадрах. Давёўшы эканоміку, асабліва сельскую гаспадарку раёна да "ручкі", былы партыйны функцыянэр атрымаў заканамернае, па сёньняшнім часе, павышэньне. Два буйнейшыя прадпрыемствы ўсходняй Магілёўшчыны: завод гумавых вырабаў і АТ "Крычаўцэмэнтнашыфэр" зараз трывала стаяць на каленях. У калгасах не выплочваюць нават мізэрныя (па эквіваленту 5-7-даляраў) заробкі яшчэ з новага году. Будаўніцтва ў горадзе практычна замарожанае. Амаль усе кіруючыя пасады ў выканаўчым камітэце займаюць былыя і сучасныя партыйныя чыноўнікі. Можа менавіта таму й спатрэбіўся гэты спэцыяліст па кадрах у маштабах вобласьці.

...з Шклову

Ледзь не на вуліцы было чуваць рэзкія словы, якімі старшыня райвыканкаму А.Агееў "прорабатывал" на панядзелкавай выканкамаўскай нарадзе начальніка жыльлёва-камунальнага ўпраўленьня Г.Костусева за ягоны ўдзел у Кангрэсе дэмакратычных сілаў.

У стылі колішніх партыйных разносаў у твар Костусеву тыкалі жмахам пустазельля, які нехта з паслужлівых чыноўнікаў адмыслова прынес на паседжаньне, сабраўшы яго ўздоўж райцэнтраўскай вуліцы. Сябру БНФ крычалі, што ён можа забіраць уладу, калі гэта дапаможа яму "змагацца з пустазельлем". Але ўладу, зразумела, ніхто сп. Костусеву не перадаў. Больш таго, застаўся няясным ягоны цяперашні службовы стан.

Некалькі сотняў афіцыйна беспрацоўных шклаўчанаў нават і ня думаюць станавіцца на ўлік, каб дамагацца якой-небудзь працы.

Яны жывуць з прыватных гуркоывых агародаў. Адна гандлёвая "ходка" у Расею на ўласнай аўтамашыне дае ня менш, як 50 даляраў. Пра такі заробак тыя, хто працуе на дзяржаву, асабліва на вёсцы, могуць толькі марыць у чароўных снах. Аднак справа ў тым, што беспрацоўных у раёне некалькі тысячаў чалавек, а гародаў значна менш. Таму горад відавочна "бамжэе", што асабліва кантрасна выглядае на фоне яшчэ ня вельмі абшарпаных "дажынкаўскіх новабудоўляў".

Аляксандар ШЧАРБАК

Масты пачакаюць...

Апошні год тысячагодзьдзя выдаўся нейкім нядобрым. Зь вясны адны выпрабаваньні беларусам. Бяскорміца. Замаразкі. Бязгрошыца. Ураганы. Бязхлебіца. Дажджы. Бязмосьціца...

Двойчы цягам месяцу магілёўцы назіралі корпаньне рабочых і сноўданьне адмысловае тэхнікі на мосьце праз Дубравенку па праспэкту Міру. Некаторыя нават сталіся ахвярамі праз тое і мелі нязручнасьці, бо мусілі кіравацца ў аб'езд моста. А што паробіш – рамонт.

Мост стаіць ужо не адзін дзясятак гадоў. І яшчэ ніколі не было праблемаў зь бясьпекаю руху па ім. Ды толькі, відаць, усяму ёсьць мяжа. Трываньню людзкому і трываласьці мастоў.

Як высьветліла рэдакцыя, праблема ў тым, што адсутнічала сыстэма адводу ліўневых плыняў вады. Першым разам, калі лівень нарабіў шкоды, гарадзкія службы толькі "касмэтыку" навялі. Бо інакш не выпадае назваць насыпаньне пяску ў тыя вымаіны, што ўтварыліся. Здаецца, гэтым разам вырашылі больш грунтоўна падыйсьці да справы. Бэтон усё ж больш надзейны за пясок ды шчэбень.

Падчас фатаграфаваньня "месца падзеяў" карэспандэнту "ТМ" давялося пачуць выказваньні мінакоў. Сэнс тых выказваньняў тычыўся марнатраўства матэрыяльных і людзкіх сродкаў.

– Во глядзіце, колькі іх тут сядзіць! – абураўся сталага веку мужчына. – Пяць працуюць, а два дзясяткі лясы точаць! Ну і куды тое варта! Заўтра ж вада змые ўсё! Ат, ... – далей было выказваньне не для друку.

Я зьвярнуўся да аднаго з спэцыялістаў, які пагадзіўся патлумачыць сытуацыю, аднак "інкогніта". Вось што ён паведаміў:

– Як і мінулым разам, рамонт праводзіцца без належнае прапрацоўкі мажлівых варыянтаў. Зазвычай мост – гэта яшчэ й апірышча для шэрагу камунікацыйных ліній, а таксама розных трубаводаў камунальных службаў. Вось чаму столькі рабочых вакол, большасьць зь якіх нічога ня робіць. Проста яны на ўсялякі выпадак назіраюць за "сваімі" аб'ектамі.

Дадатак. Чым ёсьць мост? Вельмі адказным кавалачкам дарогі. Дарогі ж – ня толькі кірунак, за імі роля "артэрыяў" эканомікі. Таму яны й вымагаюць сталага клопату дзяржавы пра сябе. Але ж гэта там, дзе эканоміка ёсьць. У нас жа эканомікі даўно няма. Яе замянілі імітацыі штогадовай стабілізацыі спыненьня падзеньня, асьвятленьне бачнасьці дзеяньня і... няўхільны рост "таўшчыні" кашалькоў, якія кожны адчувае на сабе. І наш мост – сымбаль тае імітацыі. Зноў жа не патрапіў ён у лік аб'ектаў пэрсанальнае ўвагі аднаго вядомага аматара лядовых палацаў. Таму, чакайма, магілёўцы, новага дожджыку, чарговага выпрабаваньня мосту на трываласьць. А што, як ня вытрымае?!

В.ЦУРПАНАЎ
Фота аўтара

КУТОК ФІЛЯТЭЛІСТА

Першынец беларускай філятэліі

У студзені бягучага года адбылася знамянальная падзея для ўсіх, хто цікавіцца поштай і маркамі, а менавіта – быў выпушчаны Першы буклет паштовых маркаў. Раней пра падобныя **свае** буклеты нашыя калекцыянэры маглі толькі марыць. Выпуск буклетаў папулярны на Захадзе, а вось у СССР гэтага чамусьці не рабілася. Пасьля распаду савецкай імпэрыі першымі выдалі свой буклет Балтыйскія краіны сумесна з Швэцыяй. І вось наступнай сталася Беларусь.

У нашым буклеце 18 стандартных маркаў наміналам па 20 рублёў, аб'яднаных тэмай "Беларускі народны танец "Крыжачок". Наклад буклета – 25 тысячаў асобнікаў, якія яднаюць 450 тысячаў маркаў. Адрозьненьне буклетных маркаў ад звычайных у тым, што яны маюць ня зубчатую прасечку, а хвалеевую й самаклеевую аснову. Буклет мае вокладку. Першая старонка буклету выкананая на беларускай мове, а вось апошняя – чамусьці на расейскай. Відаць, такім чынам выдаўцы хацелі падкрэсьліць двухмоўе, аднак атрымалася недарэчна, бо двухмоўе ня ёсьць зьмяшаньнем моваў.

Уладзімер ЗАРЭМСКІ

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

"ПРАКЛЁН ЦІ ПАРАТУНАК" ("ТМ" №25 ад 30.06.2000г.)

Паміж савецкасьцю і беларускасьцю

"Усе гэтыя акрэсьленьні – талерантнасьць, памяркоўнасьць, "блакітныя вочы Беларусі" – надакучылі".

Янка Брыль, 2000 г.

"На перабудову масавай псыхалёгіі таксама спатрэбяцца і гады, і дзесяцігодзьдзі".

Ніл Гілевіч, сярэдзіна 80-х г.г.

"Тыднёвік Магілёўскі" запрасіў сваіх чытачоў да ўдзелу ў абмеркаваньні дыялёгу, які адбыўся на хвалях Беларускай службы радыё "Свабода". Падчас гэтай сустрэчы Ю.Дракахруст, М.Залескі й Ю.Шаўцоў выказалі свае меркаваньні аб "нашай нацыянальнай памяркоўнасьці". Няма сэнсу аспрэчваць злабадзённасьць узьнятае тэмы. Гэта зь відавочнасьцю падкрэсьліла і рэдакцыя "ТМ", даўшая размове празрыстую назву "Праклён ці паратунак". Але давайце паспрабуем засяродзіць нашую ўвагу на сапраўдных прычынах праклёну сучасных беларусаў. Мажліва, тады ў блытаніне паняцьцяў, у разыходжаньні тэарэтычных развагаў і практычных дзеяньняў знойдзецца напрамак да шукаемага намі паратунку.

Амаль што кожнае разважаньне, якое закранае нацыянальны характар беларусаў, ужо не абыходзіцца без тыповых словаў – памяркоўнасьць, талерантнасьць, рахманасьць. Пры патрэбе імі тлумачыцца ўся гісторыя беларускай нацыі. Абапіраюцца на гэтую тэзу, калі спасылаюцца на веліч змагароў і герояў, калі ўзгадваюць прыстасаванцаў і нацыянальных манкуртаў. За стрэмку беларускай памяркоўнасьці чапляецца як непахісны незалежнік-патрыёт, так і рашучы інтэрнацыяналіст з абярэмкам падфарбаваных заклікаў да славянскай еднасьці. Кожнаму зь іх замінае й шкодзіць незразумелая лагоднасьць беларусаў у вырашэньні сваіх лёсавызначальных праблемаў.

У зьвязку з гэтым адразу прыведу адзін павучальны прыклад – якраз для тых, хто ўвесь час турбуецца з таго, што беларусы забыліся на сваю гісторыю, пазбаўленыя памяці, гонару, самалюбства ды іншых рысаў прыстойнага чалавека. У фундамэнтальнай працы сацыёляга Ё.Тэрборна "Эўропа сёньня й заўтра" ёсьць цікавыя зьвесткі наконт гэтага. Апытаньні, зробленыя ў 1970-90-х гадох, паказваюць, што адсотак ганарліўцаў у вядучых эўрапейскіх краінах знаходзіцца не на высокім узроўні. Вось гэтыя паказчыкі.

Адсотак тых, хто адказаў, што вельмі ганарыцца тым, што ён – *немец, француз* і г.д.:

– па Заходняй Нямеччыне. У 1970 г. – 38%; у 1981 г. – 21%; у 1990 г. – 17%.

– па Італіі. У 1970 г. – 62%; у 1981 г. – 40%; у 1990 г. – 40%.

– па Францыі. У 1970 г. – 66%; у 1981 г. – 31%; у 1990 г. – 35%.

Магчыма, гэта ўсё суб'ектыўна, але хто такога чакаў, тым больш ад французаў зь іх сусьветна вядомай пыхай? Ды й пра астатніх у самы час казаць як пра памяркоўных італьянцаў і рахманых немцаў. Так што, шаноўныя выкрывальнікі, не сьпяшайцеся наракаць на беларускі народ. Нездарма ў такіх выпадках можна пачуць: "Разумны рак, ды вочы ў сраццы".

Мяне больш хвалюе, чаму часьцяком мы перабольшваем свае заганы, чаму імкнемся шапкаваць перад тымі, хто адзначае нам нашу беларускасьць. Навошта традыцыйныя для беларусаў паводзіны, стыль адносінаў, характар усьпрымаюцца з падазронасьцю і як нешта чужое? Ці ня надта мы сьпяшаемся пазбыцца свайго, уласна прыроджанага?

Я пішу аб неабходнасьці зразумець сапраўдныя прычыны нашых нацыянальных комплексаў. У дыспуце, які пачаў пачатак абмеркаваньня гэтай тэмы, найбольш слушна й блізка падыйшоў да гэтага М.Залескі. Ён сказаў: "Згадзіцеся, што добрыя самі па сабе гэтыя рысы могуць у кепскі бок расьці і пераўтварацца са станоўчых у адмоўныя. Так яно і адбылося, і адбылося перш-наперш з-за няпэўнага стану нацыі". Некалькі пакаленьняў беларусаў за 70 савецкіх гадоў адвучыліся жыць, думаць і працаваць самастойна. Ішло змбаваньне супраць усялякіх праяваў нацыянальнага. А нацыянальнае – гэта ж разуменьне сваёй адметнасьці, адмысловасьці, індывідуальнасьці ў сьвеце! Толькі нешта сваё заставалася ў межах этнаграфічных музэяў, фальклёрных гурткоў ды таму падобных дэкаратыўных упрыгожваньняў. Менавіта таму нельга зноў не пагадзіцца, але ўжо зь Ю.Шаўцовым, што "Лукашэнка здолеў найлепшым чынам скарыстаць асаблівасьці, уласьцівыя беларусам". Падкрэсьлю толькі – савецкім беларусам.

Як атручвалася крыніца нацыянальнай самасьвядомасьці, можна ўжо й не нагадваць. Пры жаданьні хопіць азнаямленьня зь дзейнасьцю найноўшых пасьлядоўнікаў былых правадыроў БССР. І тады і зараз культывуюцца такія рысы характару як пакорлівасьць, ціхмянасьць, няўпэўненасьць. А базуюцца яны якраз на спрадвечнай рахманасьці й памяркоўнасьці. "Інжынэры чалавечых душ" былі выдатнымі знаўцамі па вырошчваньні здэнацыяналізаваных будаўнікоў камунізму. З БССР рабілі ўзорную рэспубліку, дзе савецкасьць укаранялася ўсімі магчымымі сродкамі. Наўрад ці калі-небудзь здолеюць падлічыць, колькі мільёнаў беларусаў трапілі ў клапцы так званага пралетарскага інтэрнацыяналізму. Нават у пэрыяд Машэрава, найбольш ідэалізаванага дзеяча тых часоў, не спыняліся працэсы вынішчэньня беларускасьці. Вось як успамінае пра тое мінулае І.Шамякін, наскрозь савецкі пісьменьнік. У сваіх старанна адрэдагаваных дзёньніках ён ня мог не прыгадаць "ідэалягічную зацыкленасьць" кіраўніка Савецкай Беларусі й тое, што "Машэраў дэманстраваў сваю рускасьць". За ім, зразумела, цягнуліся іншыя, кантралюючы выхаваньне савецкасьцю праз абкамаўскія й райкамаўскія структуры, органы дзяржбясьпекі. Дарэчы, па сьведчаньнях былых супрацоўнікаў спэцслужбаў, праца й падрыхтоўка КГБ БССР лічыліся лепшымі ў Саюзе. Ці не таму грамадзкая псыхалёгія дасюль ня можа пазбавіцца страху перад успамінамі аб гадох нясьпыннага паляваньня, адсочваньня, вышукваньня любых праяваў беларускасьці.

Наапошак удакладню свае высновы. Вялікае глупства бачыць у памяркоўнасьці беларусаў перашкоду для іхнага нацыянальнага Адраджэньня. Гэта адзін зь мітаў у палітычнай тэхналёгіі ворагаў беларушчыны. Гэтая міталёгія выкарыстоўваецца і, на жаль, з посьпехам усьпрымаецца ня толькі пасыўнай часткай беларускага грамадзтва. Пакуль нашае грамадзтва будзе існаваць на раздарожжы паміж савецкасьцю й беларускасьцю, яно ня здолее пазьбегнуць "няпэўнага стану нацыі". Прадстаўнікі новай хвалі савецкасьці намагаюцца закансэрваваць сьветапогляд нацыі, каб беларусы й надалей заставаліся закладнікамі спарахнелых поглядаў, ідэяў, звычаяў. Дзяржаўная машына цалкам працуе ў падтрымку і на заахвочваньне нігілістычных і антынацыянальных настрояў. Пануюць інстынкты калектыўнай безадказнасьці. І таму трэба вызначыцца ў сабе, а не выракацца сваёй нацыянальнай адметнасьці. Гэтыя абвінавачваньні даспадобы тым, хто і сёньня дэманструе сваю расейскасьць ды савецкасьць. А беларусам застаецца ганебная казка пра іх адвечную паслухмянасьць. І гэта кажуць пра народ, які пайшоў за Каліноўскім, абвесьціў БНР, выбухнуў Слуцкім паўстаньнем, вытрымаў партызанку, жахі КГБ, камуністычнае ачмурэньне?! Сучасныя беларусы на пракаветнае "Людзьмі звацца!" адказалі Вясной-96, Чарнобыльскім Шляхам, Днём Волі. Нараджаецца новая Беларусь, пазбаўленая вірусаў савецкасьці і нацыянальнай самазьнявагі. Беларусь сапраўдная, існая, адроджаная.

Сяржук АРЖАНЦАЎ

Заява

Кансультацыйнай Рады апазыцыйных палітычных партыяў

Кансультацыйная Рада апазыцыйных партыяў Рэспублікі Беларусі, у якую ўваходзяць 9 партыяў, прыняла адмысловую Заяву па факту зьнікненьня Дзьмітрыя Завадзкага. У ёй, у прыватнасьці, гаворыцца, што ўлада ўсё больш заціскае незалежныя СМІ праз адміністрацыйны ўціск, ідэалягічны перасьлед, эканамічную дыскрымінацыю і пашырае ўжываньне супраць журналістаў пракурорскіх й судовых санкцыяў. Выклікае абурэньне, адзначаецца ў Заяве, паслужлівае тыражаваньне адыёзнымі тэлекамэнтатарамі "вэрсіяў" ідэалягічных функцыянэраў правячага рэжыму (кшталту Ў.Замяталіна) аб тым, што да зьнікненьня Д.Завадзкага быццам бы маюць дачыненьне апазыцыйныя партыі. Мы патрабуем, падкрэсьліваецца ў дакумэнце, тэрміновага тлумачэньня наконт таго, што безразважныя прыдумкі стараннага адміністратара ёсьць яго асабістым меркаваньнем й ня маюць ніякага дачыненьня да афіцыйнае пазыцыі ўладаў. Аўтары Заявы заклікаюць усіх супрацоўнікаў беларускай праваахоўнай сыстэмы зрабіць усё ад іх залежнае, каб адшукаць зьніклых Ю.Захаранку, В.Ганчара, А.Красоўскага й новага чалавека ў гэтым сьпісе – Дзьмітрыя Завадзкага.

Заяву па даручэньні КР апазыцыйных палітычных партыяў падпісаў Мікола СТАТКЕВІЧ

А ён уцёк з пастарунку...

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

У мінулую нядзелю я стаўся сьведкаю несправядлівага, на мой погляд, затрыманьня. Гэта было блізу дзявятай увечары. Я кіраваўся дахаты пасьля таго, як праводзіў на прыпынак госьця. Ці то здольнасьць зроку таму чыньнікам, ці сапраўды штосьці мітычнае прысутнічала...

На сьцяжынцы, што перасякала газон перад рэстарацыяй "Ясень", знаходзіліся два міліцыянты й мужчына. Я запыніўся й пачаў назіраць. Праз кароткі час яны павольна рушылі ў мой бок. Мужчына пад сорак пяці рухаўся самастойна і без хістаньняў. Дарэчы, ён (затрыманы, як вы здагадаліся, за "знаходжаньне ў нецьвярозым стане") быў прыстойна апрануты. Міліцыянты былі з тых, што служаць тэрміновую.

З досьведу стасункаў з такімі ахоўнікамі правапарадку не выпадала "вызваляць" чалавека зараз жа. Не кожны прафэсійны міліцыянт ведае, як паводзіць сябе ў адпаведнасьці з патрабаваньнямі закона, а гэтыя... Ці ж ім тлумачыць належным чынам іх абавязкі, не кажучы пра правы грамадзянаў? Таму я зьбегаў дахаты па пасьведчаньне і дыктафон і накіраваўся ў пастарунак.

Блізу пастарунка ўбачыў пяцёх міліцыянтаў, што стаялі непадалёк ад уваходу і размаўлялі з маладзіцаю. На ганку стаялі і размаўлялі трое хлопцаў. Апошніх я палічыў за дружыньнікаў. За дзьвярыма "вітальні" пастарунку знаходзіліся двое. Адзін стаяў прыхінуўшыся да дзьвярэй і чытаў кніжку. Другі – затрыманы – прыхінуўся да сьцяны насупраць. Высьветлілася, што начальства няма. І тут я заўважыў штосьць нетыповае, несумяшчальнае. Мне падалося гэта дзікунствам: мужчына, якога затрымалі, быў прыкаваны да батарэі ацяпленьня кайданкамі.

Дапамога дыктафона дазволіла высьветліць асобу "ахоўніка". Ён назваўся **Драздовым Сяргеем** – заштатным супрацоўнікам Кастрычніцкага райаддзелу міліцыі. Паводле ягоных словаў, пастарункавы пайшоў на "сямейны" (скандал), а ён "стаіць, каб глядзець за ім". Я накіраваўся вонкі да міліцыянтаў і зьвярнуўся да аднаго зь іх:

– Вы можаце патлумачыць, што робіць чалавек, прыкаваны кайданкамі да батарэі?

У адказ было хіхіканьне і:

– Ён – адміністратыўна затрыманы.

– Што ён зрабіў?

– Без камэнтара.

– Прадстаўцеся...

– Я яго не затрымліваў.

– Прадстаўцеся...

Прапаршчык міліцыі паўздыхаў ды мусіў назвацца:

– Милиционер... **Пекерь (Бекерь?) Дмитрий Александрович**.

Выправіўшыся на пошукі пастарункавага, я спаткаў капітана і старэйшага лейтэнанта праз некалькі хвілінаў. Афіцэры ня ведалі нічога. Капітан пасьля папярэдзіў, каб я ня тыркаў яму дыктафон, а карыстаўся алоўкам і паперай.

Калі мы падыйшлі да пастарунка, высьветлілася, што тыя тры хлопцы на ганку, якіх я палічыў за "дружыньнікаў" – затрыманыя. Усе рушылі ў памяшканьне. Я заходзіў апошнім. Аднак перад самым уваходам у знаёмую ўжо мне "вітальню", афіцэры павярнуліся да мяне й паспрабавалі не пусьціць. Галоўным аргумэнтам быў статус службовасьці пастарунка. (Цікава, як капітан тлумачыў сабе знаходжаньне там хлопцаў?!) Прыйшлося нагадаць капітану пра закон і папярэдзіць пра ягонае парушэньне. А вось сваё прозьвішча капітан не назваў. На паперцы на дзьвярох кабінэта, за якімі ён схаваўся, пад званьнем капітана было пазначана: **Сидоров Александр Владимирович**.

Далей пачаўся працэс складаньня міліцыянтамі рапартоў, высьвятленьне асобаў затрыманых, складаньне пратаколаў. Ніхто ня меў пры сабе дакумэнтаў і гэта вымагала дадатковага часу. *(Вядома ж, у нас не вайсковы стан. Аднак наяўнасьць якога-небудзь дакумэнта ў кішэні іншым разам можа стацца чыньнікам хуткага вашага "вызваленьня" з пастарунка.)*

Цікавае назіраньне зрабіў я падчас чаканьня ў пастарунку. Тычыцца яно таго заштатніка, што напачатку быў **надзирателем**. У мяне склалася ўражаньне, што сталага веку чалавека карыстаюць ў якасьці "мальчика на побегушках". Ён прыносіў міліцыянтам вады, ключы ад "клеткі".

Майго "падабароннага" аформілі першым. Я выйшаў разам зь ім і, пажадаўшы болей у пастарунак не трапляць, рушыў дамоў.

P.S. У пазамінулым нумары я распавядаў пра паводзіны міліцыянтаў з Цэнтральнага раёна. Як сьведчыць досьвед і гэты апошні прыклад у тым ліку, супрацоўнікі нашае міліцыі, незалежна ад тэрыторыі месца службы, бачаць у журналісьце калі ня ворага, дык парушальніка.

А вось тыя пытаньні, якія я адрасую начальніку Кастрычніцкага РАУС:

1. Чаму чалавек быў прыкаваны кайданкамі да батарэі ацяпленьня?

2. Як часта выкарыстоўваецца такі сродак "утаймаваньня" затрыманых Вашымі падначаленымі?

3. Ці ня ёсьць гэта парушэньнем Закона і правоў чалавека?

4. Як прозьвішча капітана міліцыі, што 16 ліпеня быў дзяжурным у пастарунку, што месьціцца ў доме № 5а па вуліцы Шмідта?

Валадар ЦУРПАНАЎ

ФОТАГАСЬЦЁЎНЯ "ТМ"

Ведаць праведнікаў – значыць мець сэрца

12 ліпеня ў выставачнай залі магілёўскага краязнаўчага музэю адкрылася фотавыстава Анатоля Клешчука зь Менску. Выстава прэзэнтаваная амбасадай дзяржавы Ізраіль у Рэспубліцы Беларусі і Нацыянальным музэем гісторыі і культуры Беларусі.

Яна дэманструецца пад назвай "Праведнікі Беларусі. Халакост вачыма мастака". Выстава цалкам прысьвечаная габрэям, якія пражывалі на тэрыторыі Беларусі падчас Другое Сусьветнае вайны. Ня шмат захавалася імёнаў габрэйскіх людзей, якія пацярпелі ад гітлераўцаў. А час не стаіць на месцы: ён цячэ й паглынае ўсё, што сустракае на сваім шляху. Тое, што не змаглі захаваць людзі, гіне назаўсёды...

Вось чаму такімі кранальнымі выглядаюць на фотапалотнах жывыя твары канкрэтных людзей. Магчыма, цягам экспазыцыі *(яна будзе доўжыцца да 13-га жніўня)* хто-небудзь пазнае іх. І калі ты нават ня ведаеш, што гэта быў за чалавек, немагчыма не спыніцца ды не прачытаць маленькі аркуш паперы з гісторыяй ягонага выратаваньня, даведацца пра маленечкі, але цяжкі і трагічны кавалак чалавечага жыцьця. І пра нечы выратавальны подзьвіг таксама – увогуле пра гэтую старонку вайны мы, трэба прызнаць, ведаем зусім мала.

Ня ёсьць сакрэтам, што габрэйская нацыя была моцна перасьледаваная ў часе вайны. Усе, хто ратаваў габрэяў, сапраўды заслугоўваюць высокага званьня праведнікаў. Насёньня вядомыя каля трох сотняў праведнікаў Беларусі, чые імёны напісаныя на Ізраільскай Сьцяне памяці. Але большасьць асобаў і імёнаў зьніклі, не чакаючы ўдзячнасьці і ўвагі, як і належыць тым, хто робіць высакародную справу. Вобразы тых, чые імёны й памяць пра іхныя ўчынкі захаваліся, нам вяртае фотамастак. Як напісаў сам аўтар у канцэпцыі выставы: "Фатаграфуючы гэтых людзей, я датыкаўся да скарба, якім валодае ня кожны народ. Адчуваючы патрэбу сказаць штосьці важнае пра нас і наш час, я фатаграфаваў іх...".

Магчыма – для таго, каб вярнуць у нашыя дні каштоўнасьці спачуваньня, салідарнасьці, узаемадапамогі. У кожнай нацыі, безумоўна, ёсьць свае праведнікі і рупліўцы.

Ці ўсіх і заўсёды цэнім, ці ведаем сваіх сёньняшніх праведнікаў...

Дзяніс НОВІКАЎ
Фота аўтара

Набывайце ў кнігарнях Магілёву, альбо замаўляйце па тэлефоне 25-57-85 (пасьля 21-00)

РУБРЫКА ДОКТАРА ВАСІЛЯ АЎРАМЕНКІ

Скура і касмэтыка: хто каго

Ад чаго залежыць зьнешні выгляд чалавека? У асноўным – ад скуры, і нездарма жанчыны так турбуюцца аб стане свайго твару і рук, самых "відавочных" частак цела.

Аднак, скура такі ж орган, як і страўнік, сэрца ці хрыбетніца й ейны стан залежыць ад агульнага стану здароўя і ўзросту арганізму. Многім хочацца выглядаць маладзей сваіх год, але зьнешняя маладжавасьць ці старкаватасьць хутчэй залежыць ад спадчыннасьці й запраграмаваная генэтычна. Прычым маладжавы выгляд зусім не гарантуе моцнага здароўя ці доўгіх гадоў жыцьця (часьцей бывае наадварот). І яшчэ зьнешні выгляд залежыць ад характару: энэргічныя, вясёлыя аптымісты выглядаюць маладзей за сваіх пахмурных, маркотных равесьнікаў. Таму, калі хочаце быць маладзей і здаравей – усьміхайцеся.

Канешне, здаровая, гладкая, эластычная скура – гэта прыгожа, і ў пэўнай меры ёй можна спрыяць. Першае, што адмоўна ўзьдзейнічае на скуру – дрэнныя звычаі: паленьне, алькаголь, наркотыкі, а таксама злоўжываньне кавай і моцнай гарбатай. Жаўтлява-друзлую скуру заядлых курцоў, попельна-бляклыя твары наркаманаў, азызлыя, абвіслыя "маскі" аматараў "зялёнага зьмію" ды проста змардаваных хваробамі ці хімічнай вытворчасьцю людзей у нашым горадзе можна сустрэць значна часьцей, чым здаровага жыцьцярадаснага чалавека. На жаль, сацыяльна-экалягічныя ўмовы Магілёву не спрыяюць здароўю і добраму выгляду скуры. У такіх умовах людзі больш зьвяртаюцца да касмэтыкі, каб хоць прыхаваць тыя заганы, што пакідае жыцьцё. І, канешне, асноўныя спажыўцы касмэтыкі – жанчыны.

Той касмэтычны бум і вал рэклямы, што бачым мы апошнія гады, не заўсёды адлюстроўвае сапраўднасьці, бо сродкі па дагляду за скурай не зусім бяскрыўдныя й ня ёсьць унівэрсальнай панацэяй ад "скурных" праблемаў. Напрыклад, альфа-гідроксі кіслоты, якія ўтрымліваюць многія гелі і бальзамы, здымаюць верхні слой эпідэрміса й часта выклікаюць раздражненьне і зуд. Модная апошнім часам натуральная касмэтыка, асабліва зь вітамінамі А і Е, ня толькі даражэй каштуе, але і хутчэй разлагаецца ды псуецца, што нярэдка выклікае алергію. Наогул, алергію можа выклікаць любая касмэтыка, нават прэзэнтуемая вытворцамі як гіпаалергійная.

Таму ў жыцьці трэба памятаць некалькі простых правілаў.

1. Не ўжывайце касмэтыку, калі вы за рулём.

2. Не дзяліцеся ні з кім сваёй касмэтыкай.

3. Не дабаўляйце ў касмэтыку вадкасьць – яна спрые росту бактэрыяў.

4. Не выкарыстоўвайце прадукт, які хоць аднойчы выклікаў алергію (ацёк, "крапіўніцу" або дэрматыт).

5. Пазьбягайце выкарыстоўваньня сапсаванай касмэтыкі, якая зьмяніла колер і пах.

6. Захоўвайце касмэтычныя сродкі ў шчыльна закрытай пакоўцы і падалей ад сонечнага сьвятла, што падоўжыць тэрмін іхняга карыстаньня.

7. Асьцярожна выкарыстоўвайце спрэі для валос і пудры, таму што яны могуць выклікаць пашкоджаньне лёгкіх.

І наогул, карыстайцеся касмэтыкай як мага радзей і ашчадней. Аддавайце перавагу водным працэдурам, масажу, фізычным практыкаваньням, аўтатрэнінгу.

Бывайце здаровы й жывіце прыгожа!

ЛЕПШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯСЯТКА 90-Х

Музыкі, якія шукаюць

Дзе ты, той жаданы край,
У кожнага ты свой.
Дзе ты, той бліскучы рай,
Што прымусіў усіх нас бегчы...
"Гурт Уліс"

"У ягоным выкананьні гэтая простая баляда сталася самым пранікнёным сьпевам, які мне давялося пачуць".
З "Уліса" Джэймса Джойса

Рух наперад заўжды цяжкі, пакутлівы й страшэнна павольны. Гэта потым, колькі прайшоўшы й азірнуўшыся, кажаш: "Хутка".

Напрыканцы 80-х сярод буйства тагачаснае музычнае прадукцыі зьяўляецца кружэлка зь неадназначнай назваю "Чужаніца". Назве дапасоўвала й аздоба вокладкі. У чорную асноведзь уплішчаны надпіс "Чужаніца". Запіс альбому на студыі "Мелодия" стаўся ня толькі першым прафэсійным запісам гурта "Уліс", але й першым прафэсійным запісам беларускіх рокераў. "Чужаніца" сталася эталёнам беларускага року.

У 1989 годзе Слава Корань, гітарыст легендарнае "Бонды", робіць спробу стварэньня новае каманды, якая б адпавядала ягонаму разуменьню "рок-каманды". Балазе, арганізацыйнага досьведу было багата. У хуткасьці да Кораня далучыліся Сяргей Кныш (бубны), Сяргей Краўчанка (бас-гітара), Андрэй Патрэй (вакал). Да назвы гурта прыйшлі музыкі спантанна і, што дзіўна, разам. Па словах Славы Кораня, "Уліс – гэта не канкрэтовая кніга Джойса. Гэта – Адысея, падарожжа, падарожжа ў самога сябе, ува ўласнае "Я", ува ўласную душу. Уліс – гэта вобраз мысьленьня". Музыкі не стаялі перад выбарам мовы выкананьня сваіх песьняў, яна была адпачатку беларускай. Генэратарам музычных ідэяў быў Корань, а Фэлікс Аксёнцаў, аўтар амаль усіх знаных песьняў "Улісу", увасабляў іх у тэкставаньнях. Пасьля першых жа даволі пасьпяховых канцэртаў гурт заўважылі й прапанавалі запісаць ужо памянёны альбом на найбуйнейшай у СССР студыі грамзапісу. "Чужаніцу" слухалі, перапісвалі, ёй захапляліся. Цяжка вызначыць прычыну гэткае пасьпяховасьці. Мажліва, "Чужаніца" сталася разбуральнікам стэрэатыпу беларускае правінцыйнасьці й упершыню засьведчыла наяўнасьць сталых традыцыяў у беларускай моладзевай культуры. У 1990 годзе "Уліс" запісвае другі альбом – "Краіна доўгай белай хмары". Яго слухачы чакалі, але, дачакаўшыся, сустрэлі ня дужа каб захапляльна. Акурат гэтым часам у прэсе "Уліс" пачынаюць параўноўваць з досыць папулярнай ірляндзкай камандай "U2". Слава Корань балюча пераносіў гэтыя параўнаньні, як мог зьняпраўджваў "выкрытыя" факты калькаваньня "Улісам" стылю выкананьня "U2". Аднак хутка яму надакучыла змагацца зь ветракамі, ён супакоіўся й не зьвяртаў увагі на падобныя параўнаньні. Запіс чарговага альбому "Танцы на даху", стыль выкананьня песьняў засьведчыў адсутнасьць рацыі ў памянёных параўнаньнях. Альбом "Танцы на даху" музыкі ўважалі за найлепшы, прынамсі з трох запісаных старым складам "Улісу".

Пасьля запісу "Танцаў" "Уліс" зьнікае з музычнага відавоку краіны, праўда, час ад часу бярэ ўдзел у асобных моладзевых фэстах. У 1996 годзе "Уліс" абноўленым складам запісаў два альбомы: "Блуканьне" ды "Life 1996". На жаль, на гэты раз цуду не адбылося, альбомы ня сталіся падзеяй, бо адсутнічала наватарства. У краіне, дзе дужа мала прафэсіяналаў, ды ўсё трымаецца спрэс на аматарстве, дужа цяжка працаваць, і гэта ня ёсьць таямніцай. Нястомны пошук іншых сувыканаўцаў пераканаў Славу Кораня ў наступным: "Няма дрэнных музыкаў, але ёсьць адсутнасьць жаданьня граць. Я шукаў тых людзей, якім падабаецца той напрамак, які абірае "Уліс". Я лічу, што мы граем незалежны стыль, індэпэндэнт. "Уліс" – апошняя каманда, у якой я граю".

Алесь АСІПЦОЎ

(Працяг будзе).

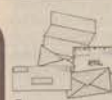
Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газэта. Заснаваная Магілёўскім ГА «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэл./факс: 31-04-15, 22-97-82.

E-mail: krug@user.unibel.by

Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 28. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 20.07.2000 г. а 17.00.